

Hogni Hoydal við útlenskar oljustjórnar:

Skulu klára okkum við ella uttan olju

-Men í einum komandi royndarboringumfari og møgulegari oljuvinnu eigur tað at standa øllum oljufeløgum greitt: At tey verða ikki bert partur í at byggja eina oljuvinnu. Tey verða partur í at byggja eina sjálvstøðuga tjóð — eina líttla, men sterka tjóð, sum vil taka sína ábyrgd í heiminum. Og sum vil tryggja at tey størstu virðini: okkara mál, okkara mentan, okkara bústaðarmynstur, okkara samhaldsfesti og alt tað, sum undanfarni ættarlið hava bygt upp, skulu menna seg í komandi ættarliðum.

JAN MÜLLER

At fyrsta útbjóðingarmfar á føroyskum øki nærkast sæst ikki minst av teimum mongu vitjanum, sum Oljufyrirsitingin hevur fingið í seinastuni. Herfyri vitjaðu nakrir av oddamönnum í trimum av oljufeløgnum, sum eru virkin á Føroya-økinum, her fyri fyrstu ferð. Teir eru William Maloney frá Texaco, John Williams frá Conoco og David Wood frá Murphy.

Teir móttu umboðum fyri Oljumálastýrið og hittu teir eisini Hogni Hoydal, landsstýrismann við ein døgurða. Eyðun Elltór, oljumálaráðharrar var burtstæddur, og vildu útlensku oljustjórnarmir fegnir hitta annað umboð fyri landsstýrið fyri m.a. at verða kunnað um politisku gongdina í Føroyum.

Tá Sosialurin eftir almennum vitjanina hitti umboðini fyri tey trý oljufeløgini var hýrunin góður. - Vit hava havt ein sera góðan fund við fólk frá Oljumálastýrinum. Tað er okkara varhugi, at tað gongur væl hjá føroysku myndugleikum um at leggja seinastu hondina á fyrirreikingarnar til útbjóðingina. Vit eru tí eisini sera spenit um, hvussu treytirnar verða til hesa útbjóðing sigur William Maloney frá Texaco. Hann dylur ikki fyri, at fyri

teir hevur tað nógv at siga, hvussu treytirnar verða. Eisini John Williams frá Conoco er spentur um, hvussu treytirnar verða. Hann metir Føroyaókið áhugavert, ikki minst nú tá Conoco er rættiliga virkið í bretskum øki, og har hevur vunnið sær bæði vitan og royndir.

Sjálvr heldur hann eisini, at hetta verður ein spennandi útviklingur fyri eitt lítið land sum Føroyar. Tað hevur eisini verið sera áhugavert at tosa við landsstýrismannin í sjálvstýrismálum um tey politisku málini, sum arbeitt verður við. Eisini umboðið fyri Murphy dæmar væl í Føroyum. David Wood kemur beinleiðis úr New Orleans til Føroya. Hann er ein av oddamönnum í Murphy Oil, sum sær stórar møguleikar á Atlantsmótinum. - Vit vóna, at úrlitini við Føroyar verða eins góð og tey í Norðsjónum. Vit siggja tí fram til 1. útbjóðing. Eisini hann heldur tað hevur verið áhugavert at tosa við landsstýrismannin, sum sær positivt uppá framtíðina. Samanumtikið eru tey trý umboðini væl nøgd við teirra fyrstu vitjan í Føroyum.

Hóast Texaco bólkurin er komin væl áleiðis við sínum kanningum, so meta teir tað ikki realistiskt at bora fyrr enn ár 2001. Enn hava teir onga boripall tókan, men

teir vóna at hava ein til ta tíð. Hvat víðvíkur royndunum hjá Greenpeace at stóða allari oljuleiting á Atlantsmótinum so siga umboðini fyri tey trý oljufeløgini, at tað enn er ov tíðliga at siga nakað, hvat fer at henda, nú Greenpeace og bretska stjórnin hava verið í Hægsta Rætti í London við málunum. Tað er óvist, hvørjar - um nakrar - avleiðingar tað fer at fáa fyri Føroyar, um Greenpeace fær viðhald í rættinum - og um t.d. Greenpeace eftir tað fer at fyrataka sær nakað í føroyskum øki.

Hogni Hoydal kunnaði um fullveldisgongd

Nú tað ikki eydnaðist umboðum fyri Texaco-bólkin at hitta landsstýrismannin í oljumálum høvdu tey ynski um at hitta landsstýrismannin í sjálvstýrismálum.

Eftir fundin teirra millum spurdu vit Hogni Hoydal, hvat teir høvdu tosað um.

- Eg greiddi frá um mitt málsoki, nevniliga ætlan landsstýrisins um at skipa Føroyar sum eitt land við fullveldi. Høvuðsdentur varð lagdur á, hvørji endamálini eru fyri at fáa eina vald og ábyrgd av landinum. Lyklaorðini í gongdini eru: Fólkaraði, ábyrgd, stabilitetur og fleksibilitetur (á enskum: democracy, responsibility, stability and flexibility).

Hogni Hoydal sigur viðari, at hann legði dent á, at høvuðsfortreytin fyri, at Føroyar kunnu taka av teimum stóru avbjóðingum, sum eru í komandi öld, er, at vit hava fulla ábyrgd av landinum og fullt ræði á okkara viðurskiftum við umheimin.

- Okkara mentan, okkara bústaðarmynstur og okkara sosiala trygd má tryggast við at hava fulla búskaparliga og politiska ábyrgd av landinum. Annars kunnu avbjóðingar sum møguleg oljuvinnu, nýggj vinnulívs- menning og at tryggja somu møguleikar og velferðartilboð til allar borgarar, gerast ógjørlig at hava ræði á.

Landsstýrismadurin greiddi eisini frá, hvussu politiska gongdin og búskapargongdin hevði verið gjøgnum hesa öldina. Har sambandið millum politikk og búskap hevði verið merkt av stórum óstabiliteti. Har vit ikki hava verið í eini støðu, har signal frá altjóða heiminum hava rinið við. Har vit eftir heimastýrið, stóðugt hava brúkt meira enn vit framleiða og at vit í 80'um harafturat lantu okkum á ormundarhús, við ræðuligum sosialum og mentanarligum avleiðingum.

Landsstýrismadurin vísti eisini á, at vit mugu fáa ábyrgdarkarmarnar fastar til

tess at tryggja, at øll politisk orka kann brúkast at brynja okkum til avbjóðingarnar, heldur enn at skeldast um, hvør skal gjalda ella at tosa um, hvussu lítið vit megna.

Vansar og styrki

Nú oljumál hoyra undir øðrum landsstýrismanni hevur landsstýrismadurin í sjálvstýrismálum ikki oftani havt høvi til at hitta umboð fyri útlensku oljufeløg og at kunna greiða frá tí politikki, ið samgongan stendur fyri eitt nú móttvegis umheiminum.

Nú hann fekk hetta høvið að var tað tí eisini náttúrligt hjá landsstýrismanninum at lýsa bæði vansar og styrkina í eini líttri tjóð sum tí føroysku.

- At tað er stutt millum allar partarnar í samfelagnum kann sjálvsagt skapa trupulleikar og gera tað verri at skilja sundur millum persónlig og heildaráhugamál. Men tað kann hinvegin brúkast sum ein ógilig styrki. At allir borgarar í veruleikanum eru við í teimum stóru avgerðunum og kunnu skoða gjøgnum tær avgerðir, ið verða tiknar. At einhvor føroyingur kann fara inn til lógmann ella hitta hann á Leirvíkskei er ein ógilig styrki fyri fólkaraðið. At vit kunnu samskipa millum alment og privat uttan eitt ovurstórt og torgreitt byråkrati kann

Hogni Hoydal, landsstýrismadur saman við umboðum fyri Texaco, Conoco og Murphy og Oljumálastýrið.

eisini verða ein styrki. Tað gevur møguleika fyri fleksibiliteti. Og um fleksibilitetur verður brúktur rætt, so kann hann júst skapa stabilitet. Tað krevur bert greiðar linjur og greiðar avtalur, ið kunnu víðgerast í almenninginum.

Hogni Hoydal greiddi eisini oljuumboðunum frá, at á øllum teimum økjum, har vit hava tikið ábyrgd, hevur tað elvt til menning og prógv um, at vit klára okkum framúr væl í altjóða høpi: - Eg vísti til okkara fiskiveiði- og samstarvstálur við onnur lond og ikki minst undirgrundina og fyrirreikingar til oljuvinnu. Vísti í hesum sambandi eisini á týðningin av umhvørvinum og at spurningurin um náttúru- og umhvørvisvernd ikki er eitt val hjá føroyingum. Tað er ein treyt fyri at yvirleva — búskaparliga og mentanarliga. Vísti á, at tað livandi tilfeingi, sum kann endurnýggjast — menniskjalig virðir, royndir og vitan og djóra- og plantulív — er tað sum okkara framtíð skal byggja á. Í hesum sambandi varð eisini nevnt, at føroyingar í hesi öldini gjøgnum útróður og fjarfiskiskap hava verið undangongufólk í at troyta virðir og tilfeingi um alt norðuratlansshav, og at royndirnar og kunnleikin hjá okkara fólk, er eitt gott grundarlag fyri at taka ímóti avbjóðingunum í framtíðini.

Oljuinntøkur og blokkur

Tosað varð eisini um spurningin hvørt møgulegari oljuinntøkur ikki kundi gerast ein nýggur "blokkstuðul", ið avlagar restina av vinnuni og búskaparligu javnvágina vísti landsstýrismadurin á búskapargrunnin, sum er umrøddur í Hvítubók og at bæði allir politiskir flokkar helst eru samdir um, at tað ræður um at tryggja stabilitet og virðir fyri komandi ættarlið.

At enda í frágreiðing síni

fyri oljustjórnunum greiddi

Hogni Hoydal frá, at lands-

stýrið ikki í síni sjálvstýris-

gongd byggir á dreymir um

stórar oljuinntøkur.

- Vit skulu klára okkum

sjálvi við ella uttan olju og

klára okkum væl. Men í ein-

um komandi royndarbor-

ingumfari og møgulegari

oljuvinnu eigur tað at standa

øllum oljufeløgum greitt: At

tey verða ikki bert partur í

at byggja eina oljuvinnu.

Tey verða partur í at byggja

eina sjálvstøðuga tjóð —

eina líttla, men sterka tjóð,

sum vil taka sína ábyrgd í

heiminum. Og sum vil

tryggja at tey størstu virðini

— okkara mál, okkara

mentan, okkara bústaðar-

mynstur, okkara samhalds-

festi og alt tað, sum undan-

farin ættarlið hava bygt upp,

skulu menna seg í komandi

ættarliðum.